

Last učiteljskega tiskovnega društva

„Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča slavnim krajnim šolskim svetom,
šolskim vodstvom in učiteljstvu

uradne tiskovine iz svoje zaloge.

Ceniki se pošiljajo na zahtevo zastoj. Postrežba točna.

Tudi vse tiskovine za županstva ima naša tiskarna po prejšnji ceni v zalogi.

Naša tiskarna sprejema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje okusno in po solidnih cenah.

V kratkem izide

ROČNI ZAPISNIK

z imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja na Kranjskem, Spodnje Štajerskem in Primorskem in z osebnim statusom kranjskega ljudsko-šolskega učiteljstva
za šolsko leto 1906/7.

XIII. letnik.

Sestavil L. Jelenc.

CENA: Za 75 učencev K 1.40, za 100 učencev K 1.50, za 125 učencev K 1.60, za 150 učencev K 1.70.

Ročni zapisnik založi »Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev«.

Naroča se obenem s šolskimi tiskovinami v „Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani ali pa pri vodstvu Zaveze.

S kakšnimi težavami sem se moral boriti.

Spisal Ivan Lapajne.

(Dalje)

Vedno sem imel veliko veselje, potegovati se ne samo za svoje pravice, ampak za pravice vsega slovenskega učiteljstva in sploh za narodnostne pravice slovenskega naroda v šoli, v uradu in v javnem življenju. V tem smislu sem deloval kot uradna (nadučitelj v Ljutomeru, ravnatelj v Krškem)

in kot privatna oseba (v svojih lastnostih kot predsednik „Okrajnega učiteljskega društva“ v Ljutomeru (1871—1874), kot prvostnik „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ (1874—1878), kot urednik „Slovenskega učitelja“ (1873—1878), kot zastopnik učiteljstva v okrajnem šolskem svetu Krškem. (Kakih 25 let). Pri tem svojem raznovrstnem delovanju sem naletel na mnogovrstne ovire. N. pr. Ko sem z velikim trudom izposloval, da je Ljutomer dobil učiteljico, (1872), ki je bila skoro prva slovenska ženska učna oseba gospodična Ema Tomanova (takrat vrla Slovenka), zdaj učiteljica na e. kr. vadnici v Gorici, na Štajarskem, sem moral precej trkati v tej zadevi pri okrajnem šolskem svetu. To trkanje predsedniku-glavarju ni bilo kaj po volji, in pri neki priliki me je ostro zavrnil, rekoč: „Ich laße mich nicht argieren.“ Prišel je nov glavar v Ljutomer, Slovenec rodom, a nemškutar po mišljenju. Ta je zabavljaj čez družbo Sv. Mohorja in zahteval le nemške vloge, zlasti če so romale v Gradec. Ko ga s tovarišem Perniškom nikva hotela slušati, da bi bila neko slovensko vlogo na graško kmetijsko družbo umaknila, je hotel s tem groziti nama, ki sva se zanašala na narodni okrajni šolski svet, da je nepremišljeno izustil: „Ich kann den Beschlüssen des Bezirkschulrates Kraft geben, oder sie ihnen auch nehmen“. Nepremišljeno sva pa tudi s Perniškom delala, ko sva v svojem listu temu mogočnemu očitala laž. Pernišek je prosil na Primorsko. Njegovo prošnjo je okrajni šolski svet priporočil, a glavar je baje pa nasprotno pisal. Zaradi tega je Pernišek svojo nevoljo v „Slov. učitelju“ izrazil na omenjeni način. Nasledek temu je bil, da so uvedli tiskovno pravdo proti nama; a ker so našli pri meni mesto rokopisa otroške plenice, pri tovarišu Pernišku fantovsko-učiteljsko revščino in pri odgovornem uredniku (staveu Lorencu) le fajfo, so opustili daljno postopanje. Že pred 30 leti in več se mi je zdelo nečastno, da zahtevajo okrajni šolski nadzorniki konferenčne elaborate brez izjem od vseh učiteljev, ker to ni v dotičnih zakonih in ukazih utemeljeno, in ker naj bi se take naloge smele zahtevati le od neliterarno delajočih učiteljev, od književnikov pa in od tistih učiteljev, ki imajo vse izpise nikakor ne. Ker nismo nekateri tovariši izročili teh „nalog“, smo bili pozvani pred nekega e. kr. okrajnega komisarja na odgovor. Ker pa na Štajerskem uradniki razen glavarja nimajo nikake ingerence pri šolstvu, nismo se hoteli odzvati, t. j. odgovarjati mu na ta šolska vprašanja. In umolknil so vsi.

S e. kr. sodnijo sem tudi imel konflikt, menda l. 1875. Odborovo sejo „Učiteljskega društva za slov. Štajer“ sem sklical javno v Celje z dostavkom, da se je smelo udeležiti tudi neodborniki (To slednje pa ni zakonito). Zaradi tega sem bil pozvan od seje (v svoji spalnici v hotelu) k županu Neckermanu, ki me je po neki kontroverzi le po nemškutarsko oštel in stvar naznanil le deželnemu šolskemu svetu.

(Dalje)